

РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КОРПОРАТИВНИХ СТРУКТУР В УКРАЇНІ

Сучасний етап еволюції світової економіки демонструє суперечливі тенденції глобалізації, коли посилюється нерівномірність розвитку національних економік, а вплив транснаціональних корпорацій на ринки окремих країн стрімко зростає. Глобалізація економіки зумовлює зміну характеру взаємодії окремих економічних одиниць на всіх рівнях господарювання. Зазначимо, що системного характеру діяльність щодо захисту та підтримки корпоративних структур з боку держави почала набувати нещодавно, а ставлення до неї є поки неоднозначним. Значний вплив тут здійснює рівень інтеграції національної економіки з економіками інших країн, ставлення до конкуренції та досвід застосування конкурентного законодавства, рівня урегульованості економіки тощо.

У науковій літературі підкреслюється визначальна роль великих корпорацій в інтенсифікації економічного зростання. Вагомий внесок у дослідження особливостей регулювання діяльності корпоративних структур зробили С. Авдашева, В. Вишневський, Ю. Бажал, А. Берлі, В. Базилевич, Й. Шумпетер, Дж. Гелбрейт, Ю. Пахомов, А. Сірко, Н. Супрун, В. Геєць, А. Гальчинський, І. Князева, В. Лагутін, В. Осецький, О. Пилипенко, С. Смерічевський, О. Точилін, Л. Федулова, О. Шнипко, О. Шнирков, А. Шастітко та інші дослідники. Не зважаючи на вагомий напрацювання у царині дослідження особливостей формування корпоративних структур, в економічній літературі відсутній загально визнаний підхід щодо необхідності здійснення та особливостей інструментарію регулювання діяльності корпоративних структур.

Метою статті є аналіз теоретичних підходів та практики регулювання діяльності корпоративних структур і формування на основі цього пропозицій щодо вдосконалення відповідних регуляторних механізмів в Україні.

У цілому світова практика підтримки суспільно значущої концентрації капіталу ґрунтується на спроможності концентраційної угоди підвищити рівень економічної ефективності діяльності компаній-учасниць таким чином, щоб компенсувати негативні наслідки монополізації товарних ринків. У країнах зі стабільною економікою великий бізнес постійно перебуває у центрі уваги державної промислової політики. На сьогодні економія на масштабах стала найважливішим чинником конкурентоспроможності великих корпоративних структур на світовому ринку [1, с. 239 – 241].

Розвинені країни за сучасних умов намагаються не пригнічувати велике виробництво, а використовувати його переваги. Особливо це виявляється у політиці щодо наукомістких галузей та технічних нововве-

день. Навіть за розвинутого антимонопольного регулювання державні структури намагаються обмежити у цих галузях на певний термін конкуренцію. Складність ситуації в українській економіці полягає в тому, що рівень концентрації та інтеграції капіталу, що перебуває в основі великого виробництва, є недостатніми. Необхідність стимулювання розвитку національного науково-технічного потенціалу вимагає зусиль зі збільшення масштабів виробництва. Це положення обґрунтовано багатьма вченими. Так, зокрема, В. Базилевич говорить, що „історія розвитку національних економік продемонструвала різні варіанти співвідношення монопольно-регулюючих і конкурентних сил, на що, безумовно, слід зважати при формуванні механізмів стимулювання розвитку конкуренції на внутрішньому ринку” [2, с. 27].

Аналіз світового досвіду дає змогу зробити висновки про те, що уряди більшості розвинених країн зайняли доволі м'яку позицію щодо концентрації, дозволяючи національним компаніям діяти як монополіям і усувати з ринку зарубіжних конкурентів. Зміцнення міжнародних позицій економік західноєвропейських країн відбулося одночасно з прискореною концентрацією капіталу та монополізацією. Так, зокрема, така політика у Великій Британії та Франції привела до утворення тільки однієї чи двох головних компаній у провідних галузях економіки, що дало їм змогу успішно конкурувати на світових ринках. Керівництво ЄС не створює перешкод для утворення монополій, вважаючи підвищення рівня концентрації позитивним явищем й аргументуючи це тим, що створення монополії не веде до згортання конкуренції, а лише змінює її форму [1, с. 51]. Помітно, що „оскільки фінансовий капітал став мобільним, цільові орієнтири фінансової політики урядів зміщуються із площини вибору між монетарною та фіскальною політикою у площину створення сприятливих умов для залучення джерел фінансування капіталу на світовому ринку та підвищення конкурентоспроможності національних економік” [3, с. 73].

Активний розвиток великого капіталу в Україні є важливим чинником забезпечення стабільності розвитку національної економіки. Проникнення капіталу фінансово-промислових груп у стратегічні та інфраструктурні галузі стає необхідною умовою забезпечення сталого економічного зростання у країні. Потужні бізнес-групи виявилися тими нечисленними підприємницькими структурами в Україні, які були здатні акумулювати фінансові потоки. Протягом останніх років ці групи почали здійснювати пряме інноваційне інвестування. Крім того, вони активно проводять політику зростання рівня власної прозорості та відкритості, поступово спри-

Рис. 1. Обсяг загального чистого доходу ста найбільших компаній України та їхня частка у ВВП країни відповідного року у 2000-2010 рр.

Розраховано за: дані офіційного сайту Державної служби статистики України (www.ukrstat.gov.ua); Кав'юк В. Самые доходные компании десятилетия // Топ-100. Рейтинг лучших компаний Украины. – 2010. – № 2. – с. 27; Топ-100. Рейтинг лучших компаний Украины. – 2011. – № 2. – с. 20, с. 22

яючи проникненню в українське підприємницьке середовище цивілізованих прийомів ведення бізнесу.

Подальший прогрес у подоланні тінювого характеру діяльності великого українського капіталу залежатиме значно від того, наскільки, з одного боку, український великий приватний капітал усвідомить свою роль у державотворчих процесах, а з іншого – яких змін зазнає державна політика й чи буде вона сприяти легітимному розвитку великого капіталу. Таким чином, потрібна система державного регулювання розвитку великого капіталу, яка дозволить нейтралізувати його негативні риси і відкриє простір для реалізації позитивного потенціалу [4, с. 464]. О. Шнирко вказує на те, що держава покликана „...сприяти передусім формуванню великих компаній та промислово-фінансових груп, які створюватимуть конкурентоспроможні товари і послуги, забезпечуватимуть раціональне співвідношення спеціалізації та універсалізації вітчизняного виробництва, необхідне для успішної конкуренції на світовому ринку” [17, с. 199].

У цьому зв'язку В. Сіденко зазначає, що в Україні необхідним є створення сприятливого середовища для формування на базі великого національного капіталу потужних вітчизняних транснаціональних компаній, котрі спроможні витримувати глобальну конкуренцію [7, с. 307]. Держава має дбати не тільки про динамічний розвиток малого і середнього бізнесу, але й сприяти перш за все формуванню великих компаній та промислово-фінансових груп, які покликані створювати конкурентоспроможні товари, забезпечувати раціональне співвідношення спеціалізації та універсалізації національного виробництва, що є необхідною для успішної конкуренції на світовому ринку [8, с. 62].

Глобалізація справляє відчутний вплив і на функціонування національних підприємств, які змушені ви-

тримувати жорстку конкуренцію і на внутрішньому, і на зовнішньому ринках. З'ясувати значення та роль ста найбільших компаній в економіці України дає змогу аналіз динаміки їхньої частки у ВВП країни протягом останнього десятиліття (рис. 1). Звертає на себе увагу той факт, що цей показник протягом 2000 – 2010 рр. жодного разу не опускався нижче показника 76%, а в 2007 – 2010 рр. стабільно перевищує значення 80%.

Експертами Всесвітнього економічного форуму проведено дослідження такого важливого показника, яким є конкурентоспроможність національних компаній. Оцінювання проводилося за семибальною шкалою, де 1 – відображає найнижчий рівень конкурентоспроможності фірм, а 7 – її найвищий рівень. Конкурентоспроможність українських компаній перебуває на рівні фірм Росії та Казахстану, суттєво поступаючись не тільки підприємствам з країн-лідерів, але й компаніям з Польщі, Туреччини, Індії та Китаю (рис. 2).

Антимонопольний механізм повинен становити систему заходів щодо контролю відповідності концентрації капіталу в умовах існування значної конкуренції на ринку [5, с. 52 – 57]. Недостатньо виважені рішення, пов'язані з обмеженням монополістичної діяльності, можуть призвести до вкрай негативних наслідків. Так, поділ монополії завдає шкоди споживачам через те, що у результаті обмеження ринкової частки високотехнологічних компаній ціни істотно зростають. Очевидно, що власники виняткових прав приносять споживачам користь, а не завдають шкоди у зв'язку з тим, що для будь-якого виробництва основним стимулом є досягнення хоча б тимчасової монополії, інакше ціна буде знижена до рівня граничних витрат, що не дозволить відшкодувати високі постійні витрати [6, с. 386].

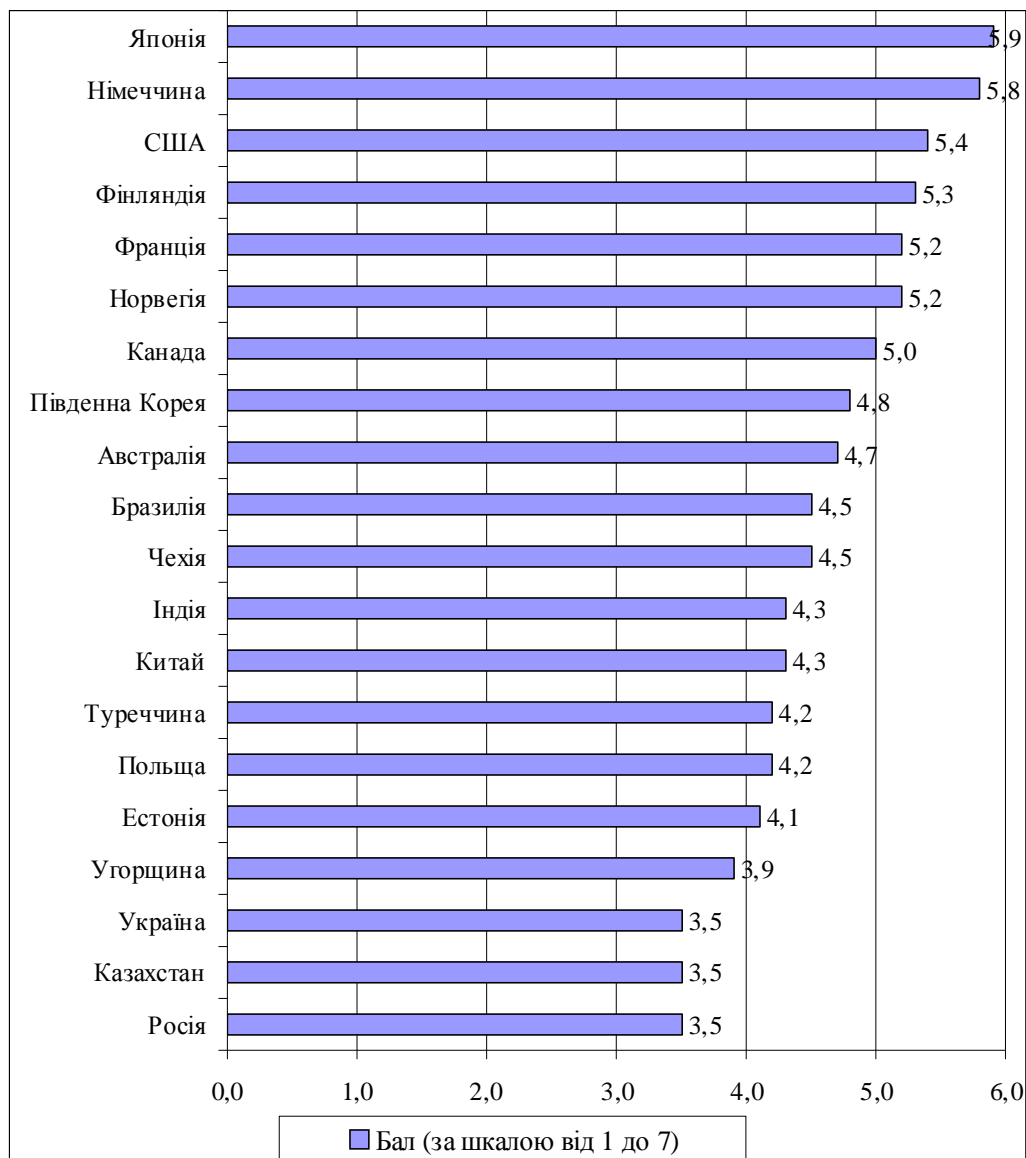

Рис. 2. Конкурентоспроможність компаній деяких країн світу

Джерело: Складено за даними Всесвітнього економічного форуму (www.weforum.org)

О. Шнирков наголошує на тому, що „прагнення віднайти системну єдність між теорією саморегулювання економіки відповідно до закону попиту і пропозиції та державного регулювання є наріжним каменем концепції конкуренції в теоріях неокласичного синтезу”. Оскільки „ні абсолютно конкурентної, ні абсолютно монополістичної економіки не існує”, то „суспільство в цілому може перетворити монополію на „суспільно корисну справу”, у тому числі на основі встановлення контролю за цінами, високих податків, антитрестівської політики, нагляду за обсягами виробництва монополій тощо” [9, с. 16 – 17].

При цьому „конкурентна політика в широкому сенсі є тотожною ринковій політиці”, а тому „її складовими є податкова, валютно-фінансова, бюджетна, тор-

говельна, цінова та інші види політики, навіть соціальна політика тією мірою, якою вони сприятимуть розвитку основ економічного змагання у суспільстві, зберігаючи його конкурентні засади” [9, с. 20]. Важливо усвідомити, що „конкурентна політика перетворюється в наймогутніший фактор економічного розвитку – курс, проведений державою в цій сфері визначає у кінцевому підсумку ступінь відкритості економіки, стан власного промислового потенціалу й ефективність економічного розвитку в цілому” [1, с. 55].

На думку Т. Ділоренцо, уся філософія системи захисту державного регулювання побудована на ідеї про те, що ринкова система піддається провалам, таким, перш за все, як так звана „монополія вільного ринку”. Дослідник відстоює позицію про те, що дер-

жавне регулювання формувалося наприкінці XIX – на початку XX ст. якраз і формувалося як реакція на „провал” ринку. Щодо антимонопольного регулювання, то воно супроводжується величезними і масштабними суспільними витратами. Це світ, в якому конкуренцію підвищують як базову аксіому, однак „дуже велику” конкуренцію утискують за безмежність. Не знаючи достеменно, що таке справжня конкуренція, підприємці прагнуть уникати кроків, спрямованих на підвищення ефективності. Однак, як демонструє історія антимонопольної політики, така невизначеність є ідеальною для суб’єктів, спроможних організувати економічно шкідливу, але „кон’юнктурно” вигідну політику, зокрема протекціонізм, а потім використовувати антимонопольні закони для звинувачень приватного сектору в економічних проблемах. Вчений загалом уважає, що закон Шермана ніколи не мав за мету захист конкуренції. Це був відверто протекціоністський акт, створений для захисту дрібного та менш ефективного бізнесу від більших конкурентів. Тому допоки антимонопольні закони існують, вони будуть піддаватися політичним маніпуляціям [10, с. 61 – 71]. Схожі позиції відстоює й відомий американський дослідник Г. Демсець [11, с. 190 – 198].

На думку фахівців Інституту економіки промисловості НАН України, регулювати діяльність великого бізнесу повинні як ринок, так і держава, яка має надавати йому підтримку в конкурентній боротьбі з іноземними виробниками на зовнішньому та внутрішньому ринках. На особливу увагу заслуговує питання оптимізації та визначення меж ефективного конкурентного тиску, які є доцільними для досягнення стратегічних цілей держави. Під час формування національного конкурентного середовища актуальною стає проблема забезпечення конкурентної транспарентності економік різних країн. Активізація інтегральних процесів веде до суттєвих змін у галузі формування загального конкурентного середовища в напрямі зростання тиску на вітчизняних виробників як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Послідовне дотримання принципу конкурентної симетрії має стати обов’язковою умовою при виборі механізмів та інструментів державного захисту і підтримання суб’єктів господарювання на основі визнаних міжнародно-правових норм і принципів [12, с. 10 – 11].

Однак, у посткризовий період державна промислова політика має формуватися з урахуванням нових макро- та мікроекономічних закономірностей. Йдеться про зосередження уваги на високотехнологічних виробництвах, пов’язаних з інноваціями, розвитком інтелектуального потенціалу, а також високих технологій у традиційних видах індустрії [13, с. 238]. Однак, при цьому для досягнення найбільшого ефекту від державної підтримки високотехнологічних виробництв слід відмовитися від надання пільг цілим секторам економіки, до індивідуального підходу. Адресний підхід відповідає міжнародним стандартам, тобто найменшою мірою деформує конкурентний механізм, якщо здійснюється на поворотних засадах та під публічним контролем. При

цьому не слід розділяти підприємства за формами власності [14, с. 386]. Конкурентна та промислова політика „мають сфери застосування, що перетинаються, а тому їх одночасне використання, звичайне на практиці, може викликати суперечності і навіть конфлікти” [15, с. 14].

Звернемо увагу на те, що у США, наприклад, державну допомогу було виділено таким корпораціям, як General Motors та Chrysler. Банкрутство першої з них призвело б до закриття сімдесяти заводів та втрати робочих місць 20 тис. працівників. Допомога з боку Федерального уряду США склала близько 50 млрд. дол. Натомість під його контроль перейшло більше, ніж 60% її акцій. Загалом тільки на підтримку автомобільної промисловості американським урядом було виділено 100 млрд. дол. З огляду на це заслуговує на увагу теза О. Шнипка про те, що держава покликана „...сприяти передусім формуванню великих компаній та промислово-фінансових груп, які створюватимуть конкурентоспроможні товари і послуги, забезпечуватимуть раціональне співвідношення спеціалізації та універсалізації вітчизняного виробництва, необхідне для успішної конкуренції на світовому ринку” [16, с. 386].

До економічних причин обмеження або загрози зникнення конкуренції відносяться поведінка суб’єктів ринку, що обмежує конкурентні відносини; наявність ринкових структур, які здійснюють антиконкурентні дії (монополії, високий рівень концентрації). Звичною практикою є укладення негласних (таємних) угод, які використовуються для досягнення панівного становища компаній, що узгоджують свою поведінку, на конкурентному ринку.

Однак конкурентна політика повинна реалізовуватися з урахуванням пріоритетів промислової політики, що стає одним з найважливіших чинників регулювання конкурентного середовища на товарних ринках за допомогою впливу на структуру власності, розміри підприємств, концентрацію і розподіл виробничих ресурсів тощо. Йдеться, перш за все, про координацію конкурентної та промислової політики, що має забезпечувати концентрацію зусиль і ресурсів на реалізацію інноваційно-інвестиційного потенціалу національної економіки й сприяє підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних компаній [6, с. 386].

Окремі недоліки конкуренції за певних умов можуть збільшити втрати від картельних змов, що призведе до завищення цін, завдаючи споживачам значних втрат. У цьому зв’язку вкрай важливою є стратегія, котрої дотримуватиметься держава, яка здійснює вибір між втратами у коротко- і довгостроковому періодах, а також між втратами вузьких, але впливових, і широких, проте прихованих, груп інтересів. Нобелівський лауреат М. Фрідмен, аналізуючи природу картелів, зазначав, що основна роль антимонопольного законодавства полягає у тому, щоб завадити змовам та досягти відновлення конкуренції не шляхом судового переслідування, а за допомогою заходів опосередкованого впливу [20, с. 207 – 208].

Російські дослідники вважають, що у „широкому сенсі мета конкурентної політики полягає у встановленні порядку, коли кожен учасник ринку має можливість

якнайкраще використати ресурси, що перебувають у його розпорядженні. Конкуренція як здійснення вільного вибору не повинна зазнавати адміністративних обмежень та односторонніх дій учасників ринку або їхніх груп” [21, с. 386]. На їх думку, „найбільша загроза деінституціоналізації економіки зводиться до обмеження конкуренції”, оскільки довгострокові угоди між суб’єктами господарювання, захисне мито, преференції національним компаніям при здійсненні державних закупівель тощо можуть призвести до посилення монополізації, зростання цін та послаблення конкуренції. Крім того, вузькість внутрішнього ринку обумовлена відсутністю інституційних каналів мобільності ресурсів, яка могла би забезпечити ефективніше пристосування економіки до змін попиту [6, с. 386].

Не викликає сумнівів і той факт, що держава покликана забезпечувати конкурентоспроможність національної економіки, а для цього слід сформулювати ефективну політику, яка сприятиме вітчизняним підприємствам у їх високотехнологічному експорті та прагнути підвищувати конкурентоспроможність товарів місцевих виробників, порівняно з їхніми імпортованими аналогами. На думку О. Шнипка, у світовій практиці утверджується інтегроване розуміння конкурентної політики як такої, яка не лише має в основі засадничі ідеї та принципи захисту і сприяння конкуренції, а й передбачає дотримання стратегії досягнення конкурентоспроможності національної економіки.

З цього приводу В. Геєць підкреслює, що стан конкуренції в економіці істотно пов’язаний із діяльністю держави, оскільки саме вона визначає законодавчі антимонопольні обмеження і має у своєму розпорядженні механізми, здатні запобігати недобросовісній конкуренції. Крім того, реалізуючи економічну політику, держава може встановлювати певні правила, серед яких умови конкуренції є одними з фундаментальних [22, с. 431].

Досвід розвинених країн переконливо продемонстрував, що існування економічної системи, яка стабільно розвивається, є неможливим без наявності у ній великих корпоративних об’єднань. У зв’язку з цим виникло питання про реінтеграцію промислових комплексів, які існували раніше, на базі акціонерної форми капіталу (особливо у сфері капіталомістких виробництв) у межах утворення інтегрованих корпоративних структур. Цілком очевидно, що їхнє утворення відповідає інтересам держави, оскільки сприяє вирішенню багатьох завдань щодо структурної перебудови української економіки, пошкваллення інвестиційної активності, збереження науково-технічного потенціалу країни тощо [23, с. 23].

В Україні держава усунулась від проблем управління промисловим виробництвом у межах національної економіки, не створивши при цьому ефективно діючих альтернативних систем управління, роль яких у промислово розвинених країнах виконує корпоративний сектор економіки. Однак, не зважаючи на активне створення й розвиток корпоративних структур в Україні, все більш очевидною стає відсутність

єдиного підходу до розв’язання цієї проблеми з боку держави. На діяльність корпоративних структур безпосередньо впливають більше десятка різних відомств, які слабо координують свою діяльність, законодавча база часто суперечить загальноекономічним законам.

Російські вчені С. Авдашева та А. Шастітко звертають увагу на те, що механізмом впливу промислової політики на економічне зростання є підвищення конкурентоспроможності національних виробників порівняно з конкурентами з інших країн. При цьому основним завданням конкурентної політики є захист та створення конкурентних механізмів саме там, де вони забезпечують більш високу ефективність використання ресурсів [24, с. 22 – 23].

Очевидно, що конкуренція й монополія не виключають, а взаємно доповнюють одна одну. Конкуренція породжує концентрацію виробництва, котра на певному етапі свого розвитку призводить до монополії. Саме тому для сучасного етапу розвитку економіки характерним є синтез конкуренції та монополії [25, с. 40]. Рациональне співвідношення монополії та конкуренції у розвинених країнах забезпечується шляхом регулювання діяльності суб’єктів за трьома напрямками:

- а) умови діяльності на внутрішньому ринку;
- б) захист від зовнішньої конкуренції;
- в) стимулювання конкуренції в середині монопольної структури.

При цьому „конкурентна політика в широкому сенсі є тотожною ринкової політиці”, а тому „її складовими є податкова, валютно-фінансова, бюджетна, торговельна, цінова та інші види політики, навіть соціальна політика тією мірою, якою вони сприятимуть розвитку основ економічного змагання у суспільстві, зберігаючи його конкурентні засади” [9, с. 20]. Отже, важливо усвідомити, що „конкурентна політика перетворюється в наймогутніший фактор економічного розвитку – курс, проведений державою в цій сфері визначає у кінцевому підсумку ступінь відкритості економіки, стан власного промислового потенціалу й ефективність економічного розвитку в цілому” [1, с. 55].

Таким чином, монополізм великого ринкового суб’єкта є закономірним результатом процесу нагромадження капіталу. Ринкову владу суб’єкт господарювання може використовувати як на користь, так і на шкоду суспільству. Нарешті в останні роки важливого значення набула участь великих господарських утворень у глобальній конкуренції, спрямованій на домінування у світовому ринковому просторі. У багатьох країнах держава надає національним монополістам допомогу в освоєнні новітніх технологій, підготовці кадрів та забезпечує інші економічні переваги. Це дає змогу зробити важливий висновок про те, що сучасний етап розвитку економіки відзначається незвичним синтезом конкуренції та монополії.

Отже, найбільш прийнятною є така модель сучасної економічної системи, за якої держава проводить виважену та гнучку конкурентну політику. Головним критерієм за таких умов має бути сприяння

належній і сумлінній конкуренції, що дає змогу підвищувати рівень добробуту всіх членів суспільства, а не усунення суб'єктів господарювання з ринку.

Література

1. **Корпоративні** структури в національній інноваційній системі України / за ред. Федулової Л. І. – К.: УкрІНТЕІ, 2007. 2. **Базилевич В.** Формування конкурентного середовища у транзитивній економіці: проблеми, тенденції, протиріччя / В. Базилевич // Конкуренція. Вісник Антимонопольного комітету України. – 2003. – № 2. 3. **Зимовець В. В.** Державна фінансова політика економічного розвитку / В. В. Зимовець. – К.: Ін-т екон. та прогноз. НАН України, 2010. 4. **Чечетов М. В.** Приватизація: теорія, методологія, практика / М. В. Чечетов. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2005. 5. **Князева І. В.** Антимонопольна політика в Росії / І. В. Князева. – М.: Омега-Л, 2011. 6. **Федулова Л. І.** Технологічний розвиток економіки України / Л. І. Федулова. – К.: Ін-т економіки та прогнозування, 2006. 7. **Сиденко В. Р.** Глобалізація і економічне розвиток / В. Р. Сидоренко. – К.: Фенікс, 2008. 8. **Конкурентоспроможність** української економіки / за ред. В. М. Гейця, В. П. Семиноженка, Б. Є. Кваснюка. – К.: Фенікс, 2007. 9. **Шнирков О. І.** Конкурентна політика Європейського Союзу / О. І. Шнирков. – К.: Київський університет, 2003. 10. **Дилоренцо Т.** Происхождение антимонопольного регулирования: риторика и реальность / Т. Дилоренцо // Экономическая политика. – 2007. – № 3. 11. **Демсец Г.** Столетие антимонопольного законодательства – так ли уж знаменателен этот юбилей? / Г. Демсец // Экономическая политика. – 2010. – № 4. 12. **Амоша О.** Промислова політика України: концептуальні орієнтири на середньострокову перспективу / О. Амоша, В. Вишневський, Л. Збаразька // Економіка України. – 2009. – № 12. 13. **Бажал Ю. М.** Стратегічний аналіз можливостей формування в Україні економіки нового соціально-економічного укладу / Ю. М. Бажал // Технологічний імператив стратегії соціально-економічного розвитку України / за ред. Л. І. Федулової. – К.: Ін-т екон. та прогноз. НАН України. – 2011. 14. **Шабліста Л.** Нові акценти в державній політиці фінансової підтримки промислових підприємств у посткризовий період / Л. Шабліста // Економіка України. – 2011. – № 12. 15. **Вишневський В.** Промислова політика: теоретичний аспект / В. Вишневський // Економіка України. – 2012. – № 2. 16. **Закірова Л. І.** Политические аспекты финансово-экономического состояния США / Л. И. Закірова // Политические исследования. – 2011 – № 4. 17. **Шнирко О. С.** Конкурентоспроможність України в умовах глобалізації / О. С. Шнирко. – Ін-т екон. та прогноз. НАН України. – К., 2009. 18. **Конкурентна** політика держави в умовах трансформації національної економіки / за заг. ред. В. Д. Лагутіна. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. 19. **Фрідман М.** Капіталізм і свобода / М. Фрідман; пер. з англ. – К.: Дух і літера, 2010. 20. **Шаститко А.** Конкурентная политика в период

кризиса / А. Шаститко, С. Авдашева, С. Головинова // Вопросы экономики. – 2009. – № 3. 21. **Экономический** кризис в России: экспертный взгляд // Вопросы экономики. – 2009. – № 4. 22. **Геєць В. М.** Суспільство, держава, економіка: феноменологія взаємодії та розвитку / В. М. Геєць. – К.: Ін-т екон. та прогноз. НАН України, 2009. 23. **Смерічевський С.** Удосконалення нормативно-правової бази державного регулювання інтегрованих корпоративних систем / С. Смерічевський, О. Клімова // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2011. – № 3. 24. **Авдашева С.** Промышленная и конкурентная политика: проблемы взаимодействия и уроки для России / С. Авдашева, А. Шаститко // Вопросы экономики. – 2003. – № 9. 25. **Ринки** реального сектора економіки України: структурно-інституціональний аналіз / за ред. В. О. Точиліна. – К.: Ін-т екон. та прогноз. НАН України, 2009.

Уманців Ю. М. Регулювання діяльності корпоративних структур в Україні

У статті зроблено спробу проаналізувати інституційні засади формування системи регулювання діяльності корпоративних структур. Узагальнено теоретичні підходи до аналізу суперечностей між конкурентною та промисловою політикою. Визначено основні напрями вдосконалення регулювання діяльності корпоративних структур в Україні.

Ключові слова: корпоративна структура, конкурентна політика, промислова політика, глобалізація, регулювання.

Уманцев Ю. Н. Регулирование деятельности корпоративных структур в Украине

В статье сделана попытка проанализировать институциональные основы формирования системы регулирования деятельности корпоративных структур. Обобщены теоретические подходы к анализу противоречий между конкурентной и промышленной политикой. Определены основные направления совершенствования регулирования деятельности корпоративных структур в Украине.

Ключевые слова: корпоративная структура, конкурентная политика, промышленная политика, глобализация, регулирование.

Umantsiv Yu. M. Regulation of corporate structures in Ukraine

The article attempts to analyze the institutional framework of the formation of regulation of corporate structures. Theoretical approaches to the analysis of differences between the competitive and industrial policy. The main directions for improving the regulation of corporate structures in Ukraine.

Key words: corporate structure, competition policy, industrial policy, globalization, regulation.

Стаття надійшла до редакції 30.06.2012
Прийнято до друку 15.09.2012